

27.4.2026

Eduskunnan ympäristövaliokunta

HE 75/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (teollisuuspäästädirektiivin täytäntöönpano)

Pyydettyä lausuntona hallituksen esitykseen laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Pidämme esityksen tavoitteita kannatettavina, mutta katsomme, että sitä tulisi tarkentaa seuraavasti:

- Poistetaan tai lievennetään ne velvoitteet, joita EU ympäristö-Omnibus-ehdotuksessa ollaan poistamassa tai keventämässä.
- Täsmennetään 77 §:n siten, että toiminnanharjoittajan selvitys on velvoittavasti huomioitava lupaharkinnassa.
- Rajataan direktiivilaitoksia koskevat velvoitteet koskemaan yksinomaan direktiivilaitoksia.

Tarkemmat perustelut:

1. Suhde ympäristö-Omnibus-ehdotukseen

Esityksessä on huomioitu EU-tasolla vireillä oleva ns. ympäristö-Omnibus-kokonaisuus, jossa ehdotetaan muutoksia päivitettyyn teollisuuspäästädirektiiviin. Näihin muutoksiin sisältyy erityisesti teollisuuslaitosten ympäristöjärjestelmiä koskevien vaatimusten keventäminen sekä siirtymäsuunnitelmavelvoitteen poistaminen.

Pidämme tärkeänä, että kansallinen sääntely on johdonmukaista ja ennakoitavaa suhteessa EU-sääntelyn kehitykseen. Tältä osin katsomme, että:

- Niiltä osin kuin ympäristö-Omnibus-ehdotuksessa esitetään velvoitteiden poistamista (kuten siirtymäsuunnitelmat vuosille 2030–2050), näitä velvoitteita ei tulisi sisällyttää kansalliseen lakiin tässä vaiheessa.
- Niiltä osin kuin velvoitteita ollaan lieventämässä (esimerkiksi ympäristöjärjestelmää koskevat vaatimukset), kansallisessa sääntelyssä tulisi jo nyt heijastaa tätä lievennettyä lähestymistapaa.

27.4.2026

Tämä koskee erityisesti seuraavia kokonaisuuksia:

- mahdollisuus toteuttaa ympäristöjärjestelmä yritystasolla
- ympäristöjärjestelmän kemikaalivaatimusten keventäminen tai poistaminen
- auditointivelvoitteen poistuminen
- käyttöönottoaikataulun pidentäminen
- komission yhdenmukaisen raportointipohjan poistuminen
- siirtymäsuunnitelmavelvoitteen poistuminen

Perusteluna korostamme lupajärjestelmän oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta. Mikäli kansalliseen lakiin sisällytetään velvoitteita, jotka EU-tasolla ollaan poistamassa, syntyy riski tilanteista, jossa ympäristölupia myönnetään velvoitteilla, jotka myöhemmin poistuvat lainsäädännöstä, tai lupaehtojen taso muodostuu tiukemmaksi kuin mitä kansallinen lainsäädäntö myöhemmin edellyttää, tai toiminnanharjoittajille aiheutuu tarpeetonta hallinnollista ja taloudellista rasitetta

Pidämme perusteltuna lähestymistapaa, jossa nyt poistetaan ne velvoitteet, joiden poistamista EU-tasolla esitetään, ja tarvittaessa täydennetään kansallista sääntelyä myöhemmin, mikäli EU-sääntelyn lopullinen sisältö sitä edellyttää.

2. Ympäristönsuojelulain 77 § – toiminnanharjoittajan selvityksen huomioiminen

Esityksessä ehdotettu 77 § ei ole riittävän täsmällinen suhteessa teollisuuspäästädirektiivin vaatimuksiin.

Katsomme, että pykälää tulisi täsmentää siten, että toiminnanharjoittajan esittämä selvitys päästötasoista ja päästöraja-arvojen tasosta tulee ottaa huomioon lupaharkinnassa.

Nykyinen muotoilu jättää tulkinnanvaraa sille, onko selvityksen huomioon ottaminen viranomaiselle harkinnanvaraista. Direktiivin systematiikan kannalta on kuitenkin keskeistä, että, lupamääräysten asettaminen perustuu tapauskohtaiseen arvioon ja toiminnanharjoittajan teknistaloudellinen selvitys muodostaa olennaisen osan tätä arviointia. Tämän vuoksi pykälän sanamuodon tulisi olla velvoittavampi "on otettava huomioon" tai "on huomioitava".

3. Direktiivilaitoksia koskevien velvoitteiden kohdentuminen

Esityksessä on kohtia (mm. viittaukset 8 §:ään ja 53 §:ään), joissa direktiivilaitoksia koskevia velvoitteita soveltuu myös muihin kuin direktiivilaitoksiin.

27.4.2026

Pidämme tätä ongelmallisena ja katsomme, että teollisuuspäästödirektiiviin perustuvat velvoitteet tulee kohdentaa ainoastaan direktiivilaitoksiin, ja että kansallisen luvituksen piirissä oleviin muihin laitoksiin ei tule ulottaa direktiivin mukaisia velvoitteita ilman erillistä ja selkeää kansallista perustetta.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja